

„*Memento homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris...*” Jóformán még le sem kopott homlokomról az emlékeztető jel, amikor csörgött a telefon, és egy kedves női hang arra kért (mert hát nem is Öreg-, mint inkább már Véndiák volnék), hogy írjak néhány gondolatot a Frankába, a frankások közt eltöltött időről, meg magamról, etc... Mit tagadjam?... Lépre mentem... Igent mondtam, egy „hát... megpróbálhatjuk!” felkiáltással!

Aztán kinyitottam a „FRANKA” ajándékba kapott számát az „Akikre büszkék vagyunk” címnél... és ledöbrentem!... El kezdtem gondolkozni: mi a fenére lehetnék *én* büszke?... Nem is szólva arról, hogy *mások* legyenek énrám büszkék?!... Főleg a mi korunkban, amikor nem éppen krisztusi megértéssel, sőt inkább árgus szemekkel figyeljük egymást, a felebarát tevékenységét...Tényleg. Mit is tettem én?...

- nem találtam fel semmit,
- nem szereztem aranyérmet, még MHK-st sem (a „szocializmus virágba szökkenésének” idején, mindenki számára „ajánlott”, Munkára Harcra Kész sportmozgalom),
- nem szereztem tudományos fokozatot,
- nem mentettem ki senkit a vízből,
- nem robbantottam fel tankot.

És még sorolhatnám hosszan, hogy mennyi mindent nem tettem meg...

És elkezdtem emlékezni, mint gyónás előtt teszi az ember, jól leásva a mélybe...

Megjelenik lelki szemeim előtt egy négy-öt éves, angyalarcú, szöszli lurkó (mások mondták rólam, nem én találtam ki!). Ott áll, zavarában fülig vörösen, a szécsényi ferences rendház patinás sekrestyéjében, és miközben a piros ministránsruhát igyekszik – mérete miatt – a nyakába kötni, sóvár vágyakozással, szinte megbabonázva szemléli a nálánál nem sokkal idősebb társát, aki pompázatos habitusban feszít... Ha ez a rajongó csodálat megmaradt volna, úgy most egy kopaszodó, őszes és angyalarchoz aligha hasonlítható rozoga, öreg ferences szerzetes róná ezeket a sorokat...

Aztán a szülőházunk fészere, ahol egy tojástartót kehelynek kinevezve, elmélyülten miséztünk az utcánkbeli srácokkal és a többi, arra alkalmas ministránssal. Én, mint egyedüli káplán (a többiek: ki plébános, esperes, még önjelölt püspök is akadt közöttünk) – ha a szükség úgy hozta – még az egyházzenei szolgálatot is elláttam. Barátoméék „egyházmegyéjében” – miközben ő „misézt” – fékevesztett vad zseni hevületével püföltem nemrég felhangolt zongorájukat, amíg rám nem dörrent a művészetemet fikarcnyit sem értékelő szülői szigor: „Az Úristen akkor is meghallja ezt a szörnyűséges kakofóniát, ha nem vered szét a zongorát!...”

Gyermeki világunkat teljesen kitöltötte – legalább is nekünk fiúknak – a templomi szolgálat mellett a cserkészlet. Nincs ebben semmi meglepő, hiszen olyan remek parancsnokaink voltak, mint (Faddi) Ottmár atya, (Szántó) Konrád atya, (Iglói) Ignác atya... Neki különösen sokat köszönhetek! Hosszú évekig volt a lelkiatyám. Ő segített átvitorlázni a kamaszkor viharos-örvényes vizein – áldja meg Őt a Mindenható, még haló poraiban is!

Szécsény lakosságát – emlékezetem szerint – teljesen áthatotta a ferences szellem. Egy-egy húsvéti, úrnapi körmenet mindenkit megmozgatott. A kicsinek nem nevezhető – kéthajós – műemlék templomba nem fértek el az emberek, a község útjai megteltek ünneplő emberekkel! Itt hatástalannak bizonyult az ide telepített agitátorok szövege a népnyzó, naplopó csuhásokról! Hiszen mindenki gyakran láthatta a fegyelmezetten vonuló kispapokat vállra vetett ásóval, kapával, a másik kezükben a rózsafüzért morzsolgatva, hogy nem a szegény népet mennek kizsákmányolni szőlőjükbe, a Szojkavölgybe...

Aztán jött az Ávós gőzhenger... Hiába virrasztott néhány száz elszánt hívó (a község tekintélyes része) a templom melletti Promenádkertben, fönnyhangon mondván a rózsafüzért, miközben el kellett viselniük a gúnyos, obszcén bekiabálásokat...Egy nem várt napon, a hátsó gazdasági udvar felől megközelítve, elhurcolták szerzeteseinket! De nem csak a miéinket, hanem az összest!

Itt zárult le életem első szakasza. Nem állt szándékomban, hogy krónikát írjak, csupán a gyökereket és a táptalajt szerettem volna bemutatni, amelyből táplálkoztam és még ma is merítek olykor-olykor: és ez a szentferenci lelkület.

A kényszerkiegyezés után újra indulhatott nyolc katolikus gimnázium. Így kerültem Esztergomba, mert „egyéb” származásom és némi rendőrségi ügy miatt máshová úgy sem jelentkezhettem volna. No, nem vertem agyon senkit, nem loptam malomkövet, csupán két társammal együtt némi bonyodalomunk támadt az úttörőszervezettel... Akkortájt könnyen ment az effajta „ügyintézés”. Szóltál?... Durr!!!

Hát! Nem volt éppen könnyű indulás! Az elhúzódó (állam-egyházi) tárgyalások miatt, eleve később kezdődött a tanítás, Az iskola tele volt magamfajta deklasszált elemekkel. A tanári kar öt különböző szerzetesrendből tevődött ki, maguk a ferencesek is két, különböző szellemiségű tartományhoz tartoztak (mariánus – kapisztránus). Így aztán összecsiszolt, gördülékeny munka nehezen alakulhatott ki. Mindezekhez – más egyéb mellett – hozzá adódott (a tervgazdálkodás torzójaként) a közellátási nehézség is: napi kenyérfejadagunk 25 deka volt. Nem nehéz elképzelni, hogy a társaság nagy része – éhes kamaszok – reggelire felfalták az egészet. Ezen okulva, a továbbiakban szeletelve, egész napra elosztva kaptuk a fejadagot... Lehetne még sok, néha fájdalmas, néha humoros történetet felsorolni, mint pl. az első farsangunkon, ahol a tökkelütött Paszuj (osztálytársunk), mint konferanszié csupa Arisztid és Tasziló poénokat sütögetett. Az akkori igazgatónkot úgy hívták, hogy Nagy Arisztid... Hát... kínos volt! De Arisztid atya póker-arccal vette tudomásul.

Én nem poénnak szánom, de mi voltunk az a sokat emlegetett híres-hírhedt osztály, akik közül – ha jól emlékszem – egyszerre tizenegy embert rúgott ki a kollégiumból (kb. egy héttel a szóbeli érettségi előtt) Hajdu Antal atya, az akkori igazgatónk. Én is közöttük voltam, és tudom, hogy legalább hét-nyolc úgy került a büntetésbe, mint Pilátus a krédóba. Ennek ellenére, akkor is és most is azt mondom: ha minden körülményt mérlegre teszünk: igaza volt és helyesen cselekedett! Ezzel lehet, hogy kivívom néhány, volt frankás haragját, de azt üzenem nekik (ha korombéliek): hogy a mindennapi kenyér kérésén túl, ne merjék tovább mondani a Pater noster-t, amíg meg nem békélnek! Sapienti sat!

Későbbi életemről csak annyit (bár ez teszi ki a nagyobbik részt): ma sem tudom eldönteni, hogy a lelkes kis ministránsból miért lett pap helyett papa? Az Istenbe vetett, feltétel nélküli hit és teljes bizalom hiánya miatt?... Nem tudom! Amit akkor csak fél-, vagy háromnegyed gözzel mertem csupán, most vakon bízom az Ő végtelen irgalmában és szeretetében. Ha jó pap nem lettem, igyekeztem jó papa és jó férj lenni... Hát!... Ezt a fiaskómat is az Úr irgalmába ajánlom!... A tizedik gyermekem után kellett rádöbbenjek: hát Öregem! Te nem értesz a neveléshez! Biztos, hogy nem nekem, hanem Isten túlradó ajándékának köszönhető, hogy gyermekeim – feltételezhetően – jól érezték magukat a családi fészekben, mert különben nem nyüzsögne körülöttünk most huszonhat unoka! Biztos, hogy az együtt zenélés élményét is a családi kohézió megteremtéséhez kaptuk! Nap mint nap megtapasztaltuk Isten segítségét, fizikailag is! Ha pl. nem tudtuk kifizetni a villanyszámlát, vagy akármilyen anyagi „zűrünk” támadt, a kellő időben „megérkezett” a szükséges segítség, akár egy borítékban a postaládánkba. Elromlott a mosógépünk? Egy gyári újjal állított be hozzánk két markos legény ... Nem tudták, ki küldi... Közel húsz évig használtuk! És sorolhatnám még!... Egy biztos. Majdnem mindig kívárta, hogy valóban bízunk-e BENNE, vagy csak a szánk jár! Bízunk is... vakon! Mert ha nem,... biz’ mi lettünk volna vakok!

Ezek után, mondja meg már nekem valaki, mire lehetek én büszke?! Hiszen mindenemet, amim csak van, Tőle kaptam. Szent Pállal mondom: „Ha dicsekednem kell, gyöngeségeimmel dicsekszem.” (2Kor 12.30)

Ha valaki közületek büszke akar lenni, akkor legyen büszke Arra, Akitől mindezeket kaptuk, mert így: „*vere dignum et justum est*”!...

Benyus Sándor (1954)